

HÅLLBARHET

Skövdebostäders uppförandekod för leverantörer

Den här uppförandekoden riktar sig till de leverantörer som Skövdebostäder anlitar. Syftet är att vi ska kunna bedriva vår verksamhet så att den främjar en hållbar utveckling. I enlighet med det vill vi verka för att de varor och tjänster som köps in är producerade under hållbara och ansvarsfulla förhållanden.

Vi förväntar oss att leverantören respekterar uppförandekoden och att de gör sitt yttersta för att uppnå kraven inom den egna organisationen och i leverantörskedjan. Detta bör ske genom dialog, transparens och ett öppet samarbete mellan Skövdebostäder och leverantören, vilket gynnar båda parter.

Varor och tjänster till Skövdebostäder ska vara framställda och levererade under förhållanden som är förenliga med:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (1948)
- ILO:s åtta kärnkonventioner nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182
- FN:s barnkonvention, artikel 32
- Det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- Den arbetsrätt, inklusive lagstiftning om minimilön, och det socialförsäkringsskydd som gäller i tillverkningslandet.
- Den miljöskyddslagstiftning som gäller i tillverkningslandet

- FN:s deklARATION mot korruption

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (1948)

Leverantörer har ett ansvar för att respektera och främja de mänskliga rättigheterna både inom den egna verksamheten och i leverantörskedjan.

Leverantören ska:

- försäkra sig om att den inte medverkar, direkt eller indirekt, till kränkningar av mänskliga rättigheter. Detta inkluderar även då leverantören underlåter att ställa frågor om kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller drar nytta av kränkningar som begås av någon annan.
- ha rutiner för att utvärdera risken för att de genom sin verksamhet medverkar till kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Internationella Arbetsorganisationens (ILO) åtta kärnkonventioner om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och FN:s barnkonvention

Det ska inte förekomma barnarbete (ILO 138 och 182, FN:s barnkonvention artikel 32). Med barnarbete avses all ekonomisk aktivitet som utförs av en person i skolpliktig ålder eller yngre.

Leverantören ska se till att detta uppfylls:

- Ingen arbetstagare får vara under 15 år (eller 14 år om den nationella lagstiftningen tillåter detta), eller yngre än minimiåldern för arbete, om denna ålder överstiger 15 år.
- Ungdomar mellan 15 och 18 år får arbeta med icke-farliga arbetsmoment, under förutsättning att de uppnått legal ålder för att arbeta samt har fullgjort nationell skolplikt.
- Om barnarbete upptäcks ska leverantören agera utifrån barnets bästa samt hitta lämpliga lösningar i samråd med barnet och barnets familj.

Ingen förekomst av tvångsarbete (ILO 29 och 105)

Med tvångsarbete avses arbete eller tjänster som utförs genom hot om straff eller liknande och som inte utförs på frivillig basis. Tvångsarbete – inklusive slavarbete, kontraktsarbete eller

ofrivilligt fängelsearbete – ska inte förekomma. Allt arbete ska vara frivilligt, och arbetstagaren ska ha rätt att sluta sitt arbete efter en rimlig uppsägningstid.

Ingen förekomst av diskriminering och trakasserier (ILO 100 och 111)

Med diskriminering avses åtskillnad av arbetstagare som inte grundar sig på meriter eller kvaliteter, utan innebär särbehandling på osakliga grunder.

Leverantören ska:

- verka för mångfald och lika möjligheter i verksamheten.
- se till att diskriminering på grundval av etnisk tillhörighet, kön, civilstånd, graviditet, religion, socialt eller etniskt ursprung, nationalitet, funktionsnedsättning, politiska åsikter, fackligt engagemang eller sexuell orientering inte förekommer.

Med trakasserier avses när arbetstagare utsätts för hård eller omänsklig behandling, däribland sexuella trakasserier eller någon form av psykisk eller fysisk bestraffning. Det får inte förekomma trakasserier i verksamheten.

Föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar (ILO 87 och 98)

Med föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar avses formaliserade och/eller icke formaliserade samarbeten för att främja och försvara egna intressen i arbetslivet och i förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Dessa krav ställs på leverantören:

- Leverantören förväntas erkänna och respektera arbetstagares (och arbetsgivarens) rätt att organisera sig, ansluta sig till organisationer de själv önskar delta i, samt rätten att förhandla kollektivt.
- I länder där föreningsfriheten är begränsad eller under utveckling, ska leverantören medverka till att anställda får möta företagsledningen för att diskutera löne- och arbetsvillkor utan negativa konsekvenser.

Lagstiftning

Leverantören måste minst uppfylla lokala lagar och föreskrifter i de länder där de bedriver sin verksamhet.

Löner och arbetstider

När det gäller lön och arbetstider ska leverantören:

- Betala ut lön direkt till arbetstagaren på överenskommen tid och till fullo.
- Verka för att levnadslöner betalas till de anställda, och får i inget fall betala mindre än den nationellt/lokalt lagstadgade minimilönen. Övertidsersättning ska betalas ut och tydligt specificeras i lönebeskedet.
- Se till att arbetstagarerna ska ha minst en vilodag i veckan. Veckoarbetstiden får inte överstiga de lagliga gränserna eller 60 timmar i veckan, inklusive övertid.
- Ersätta ledighet – inklusive semester, helgdagar, sjukledighet och föräldraledighet – i enlighet med nationell lagstiftning.

Arbetsmiljön ska vara säker och hygienisk (ILO 155 och 170)

Med säker och hygienisk arbetsmiljö avses att arbetstagaren ska, då den befinner sig på en plats som arbetsgivaren har direkt eller indirekt kontroll över, garanteras att vara fri från eller skyddas mot förhållanden som kan utgöra en fara för arbetstagarens fysiska och/eller psykiska hälsa.

Leverantören ska se till att:

- arbetstagaren som arbetar i leverantörens verksamhet ska erbjudas en säker och hälsosam arbetsmiljö där förebyggande åtgärder, som minimerar skador och hälsorisker ska vidtas.
- alla anställda får utbildning om de eventuella hälsorisker som arbetet kan medföra, inklusive brandsäkerhet, farliga arbetsmoment och första hjälpen.
- arbetsgivaren, så långt det är möjligt, tillhandahålla relevant skyddsutrustning och se till att information om hälsa och säkerhet finns lättillgänglig på arbetsplatsen.
- Nödutgångar är tydligt markerade och upplysta. De får inte vara blockerade. Utrymningsövningar och testning av brandlarm ska genomföras regelbundet.

Miljö

Leverantörer ska bedriva sin verksamhet med hänsyn till miljön och följa lokal och nationell miljölagstiftning. Detta innefattar bland annat:

- Genom att ha rutiner för att identifiera, mäta och följa upp sin miljöpåverkan ska leverantören arbeta med att ständigt förbättra sin miljöprestanda och minimera resursförbrukning och utsläpp.
- Leverantören ska sträva mot ett livscykelperspektiv avseende miljöpåverkan från produkter och tjänster, och ska ställa miljökrav på underleverantörer.

FN:s deklARATION mot KORRUPTION

Leverantören ska inte – direkt eller indirekt:

- erbjuda eller ge otillbörlig betalning eller annan ersättning till någon person eller organisation i syfte att erhålla, behålla eller styra affärer eller få annan otillbörlig fördel inom ramen för sin verksamhet.
- begära eller acceptera någon form av otillbörlig betalning eller annan ersättning från tredje part som kan påverka objektiviteten vid affärsbeslut.

Representation och gåvor

Som leverantör som samarbetar med Skövdebostäder är det bra att känna till att vi har riktlinjer för representation. Huvudregeln är att Skövdebostäder eller våra medarbetare inte tar emot gåvor i samband med vårt arbete eller uppdrag. Att särskilt observera är att även gåvor av ringa värde kan bedömas som otillbörliga, gåvor får absolut inte förknippas med viss prestation.

Gåvor som följer som ett naturligt led i representation kan i vissa fall vara tillbörliga men detta måste avgöras från fall till fall utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Exempel på detta är reklamgåvor av mindre värde och som har direkt anknytning till verksamheten och som inte har någon personlig karaktär. Det kan också handla om representationsgåvor av mindre värde som ges i samband med ett jubileum eller liknande.

All representation ska vara alkoholfri. Representation i samband med pågående upphandling får inte förekomma

Andra otillbörliga villkor eller förmåner

Förutom gåvor och representation gäller också ett förbud mot andra typer av förmåner eller villkor som kan påverka vår personal på ett otillbörligt sätt. Leverantörer får inte erbjuda våra medarbetare privata förmåner, rabatter eller särskilda villkor som kan ha koppling till den affärsrelation som finns eller förhandlingar som pågår.

Om rabatter eller förmåner erbjuds ska de vara officiella personalförmåner som gäller för alla anställda. Det är alltså inte tillåtet med erbjudanden som riktas till enskilda personer bara för att de arbetar hos oss.

Efterlevnad

Beroende på avtalsområde kommer Skövdebostäder i olika omfattning följa upp efterlevnad av uppförandekod hos leverantörer genom följande aktiviteter:

- begära in dokumentation
- utföra revisioner på plats
- granska och godkänna åtgärdsplaner samt kontrollera implementeringen av dessa

Leverantörer uppmanas att vidta lämpliga åtgärder för att innehållet i denna uppförandekod implementeras i den egna verksamheten liksom i leverantörskedjan.

BILAGA

Allmänna villkor – Etiskt och socialt ansvar

1 § I början av vår *Uppförandekod för leverantörer* listar vi ett antal konventioner, lagar och regler som de förhållanden som våra leverantörens varor och tjänster framställs och levereras under ska vara förenliga med. Dessa är bland annat FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s åtta kärnvärden och det arbetskydd som gäller i tillverkningslandet. Leverantören ska ha rutiner för att säkerställa att produktionen av de varor och/eller tjänster som levereras under avtalstiden sker under förhållanden som är förenliga med dessa grundläggande arbetsvillkor i leverantörskedjan. I de fall där det är skillnad mellan nationella och internationella bestämmelser, är det högsta standard som gäller. Om internationella regler föreskriver ett starkare skydd är det alltså de leverantören ska efterleva – och tvärt om.

Rutinerna ska minst innehålla:

- Ansvarsfördelning hos leverantören gällande socialt ansvarstagande i leverantörskedjan.
- En beskrivning på hur underleverantörer bedöms utifrån socialt perspektiv i produktionen.
- Vilka sociala krav som ställs på underleverantörerna. Dessa måste minst motsvara de krav som beställaren ställer på leverantören i detta kontrakt.
- En beskrivning av hur kontroll görs och dialog förs med underleverantörerna. De frågor som kontrolleras och diskuteras måste vara relevanta för de krav som ställs.
- Hur avvikelser hanteras.

2 § Leverantören är skyldig att på begäran från beställaren redovisa att kraven i 1 § uppfylls. Redovisningen ska ske på det sätt och inom den tid som beställaren begär om detta inte är oskäligt. Leverantören är vidare skyldig att möjliggöra för beställaren att själv eller genom ombud utföra inspektioner på plats hos leverantören och/eller hos någon av leverantörens

underleverantörer för att säkerställa att kraven i 1 § uppfylls. Leverantören ska medverka till att dessa inspektioner genomförs på ett effektivt sätt.

3 § Skulle beställaren, till exempel genom vad som framkommit vid kontroll utförd av beställaren eller på uppdrag av beställaren eller på annat sätt, ha befogad anledning att misstänka att kraven i 1 § inte uppfylls är leverantören skyldig att genom egen utredning visa att kraven uppfylls. I annat fall gäller vad som sägs i 4 §. En utredning enligt denna bestämmelse är inte en förutsättning för tillämpning av 4 §.

4 § Bristande uppfyllelse av skyldigheterna i 1 - 3 § innebär ett kontraktsbrott. Beställaren får med anledning av kontraktsbrottet omedelbart häva avtalet i sin helhet eller delvis. Om beställaren bedömer det rimligare får rättelse begäras inom den tid beställaren bestämmer förutsatt att tidsfristen inte är oskäligt kort. Sker inte rättelse eller är rättelsen bristfällig har beställaren rätt till prisavdrag som står i proportion till beställarens intresse av att kraven följs, uppsägning eller hävning.

5 § Beställaren har rätt att säga upp avtalet omedelbart, helt eller delvis, utan ersättning till leverantören om:

- leverantören, eller en för avtalet viktig underleverantör, omfattas av någon av de omständigheter som anges i:
  - 13 kap. 1–2 §§ LOU (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
  - motsvarande krav i vid var tid gällande upphandlingslagstiftning.

Detta gäller inte om leverantören, eller en annan underleverantör som beställaren skäligen godkänner, tar över underleverantörens förpliktelser.

